

SİRKÜLER 2019/38: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programının Uygulama Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ Yayımlandı

Bilindiği üzere Türkiye’de yatırım teşvik mevzuatı çeşitli kanunlarda serpiştirilmiş olarak yer alan yasal hükümlere istinaden **2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar** ve **2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine ilişkin Karar** ve bu kararlarda yapılan değişiklikler ile belirlenmektedir. Bu kararlarla belirlenen teşvikler ise İdare tarafından yayımlanan tebliğler ile uygulanmaya geçirilmektedir.

Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümünü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımlardan **Cumhurbaşkanı tarafından proje bazlı olarak desteklenmesine karar verilmesine** ilişkin düzenlemeler 2016/9495 sayılı kararda yer almaktadır.

2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ise kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine, üretim ve istihdamın artırılmasına, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma- geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve stratejik yatırımların özendirilmesine, uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektedir.

7 Ağustos 2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 1402 ve 1403 sayılı Cumhurbaşkanı Kararlarıyla sırasıyla 2012/3305 ve 2016/9495 sayılı Kararlarda **Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programına (Program)** ilişkin düzenlemeler kapsamında önemli değişiklikler yapılmıştı. Bu kapsamda olmak üzere;

- Öncelikli Ürün Listesine (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak belirlenecek, orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerindeki ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik ürünlerin yer aldığı, Bakanlık tebliği ile yayımlanacak olan liste) ilişkin düzenleme mevzuata girmişti,
- Program Değerlendirme Komitesi mevzuata girmişti (Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamındaki başvuruları değerlendirerek destek kararını verecek komite)
- 2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine ilişkin Karar kapsamında değerlendirilebilecek Projelerin 100 milyon ABD Doları olan asgari sabit yatırım tutarı, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretimine yönelik olan ve Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için ellimilyon Türk Lirası, diğer yatırımlar için ise beşyüz milyon Türk Lirası olması olarak belirlenmişti.
- Büyük Ölçekli Yatırımlara ilişkin hükümler 2012/3305 sayılı karar kapsamından çıkarılmıştı,
- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebileceğine, bu yatırımlarda, KOSGEB, TÜBİTAK veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamalarının, yatırım

teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebileceğine dair düzenleme yapılmıştır.

18 Eylül 2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan **Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği** ile Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programının uygulama esasları belirlenmiştir. 18 Eylül 2019 tarihli Resmi Gazetede ayrıca **Öncelikli Ürün Listesi Tebliği** de yayımlanmıştır.

İzleyen bölümlerde her iki tebliğe ilişkin özet bilgiler verilmiştir.

A- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği İle Yapılan Düzenlemeler

1- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (Program)

Program, Türkiye’de katma değerli üretimin artırılması amacı doğrultusunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı(Bakanlık) ve bağlı/ilgili kuruluşları tarafından sağlanan destek ve teşviklerin orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerle yoğunlaştırılmasına yönelik özel bir programdır. Programda, Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içinde üretim kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, Bakanlık tarafından ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabet yoğunlaşması, yurt içi üretim yetkinlikleri, küresel talebin gelişim trendi, gelecek potansiyeli gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak belirlenen **Öncelikli Ürün Listesine** yönelik olarak Bakanlık tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan proje desteklerinin tek pencere mekanizması ile sunulması öngörülmektedir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu teknolojik gelişime katkı sağlayacak yatırım projelerinin, uçtan uca bir yönetim ve destek modeli ile Program kapsamında hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşlarının sağladığı destekler; bu desteklerin orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlere yönelik olarak verimli ve etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere, Bakanlık uhdesinde yer alan **Program Portalı** üzerinden tek pencere mekanizması ile yürütülecektir.

Program kapsamında tanımlanan destekler, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretilmesine ilişkin yatırım projelerine münhasıran kullanılacaktır.

Program kapsamında başvuru, değerlendirme ve izleme süreçlerine dair bilgi akışı ve iletişim, Program Portalı vasıtasıyla program yönetim ofisi tarafından sağlanacaktır.

Program amacına uygun yatırım projeleri için AR-GE, ticarileşme, yatırım ve üretim süreçlerinden ilgili proje başvurusu kapsamında Bakanlık bünyesinde oluşturulan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesi tarafından gerekli ve uygun görülenlerin tamamını kapsayacak şekilde uçtan uca destek sağlanacaktır.

2- Program Kapsamında Oluşturulan Birimler

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesi: Program kapsamında destek başvurusu yapılan yatırım projelerini değerlendirmek, desteklenmesine dair karar almak ve projelerin destek sürecini izlemek ve izleme sürecinde karar almak üzere Bakanlık bünyesinde oluşturulan Komitedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında 3 (üç), KOSGEB’den 1 (bir), TÜBİTAK’tan 1 (bir) üye olmak üzere 5 (beş) üyeden oluşacaktır.

Yönetim Ofisi: Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşlar tarafından Program kapsamında yapılacak tüm işlemlerin sekretarya hizmetlerini yürütecektir. Komite ve proje komisyonları arasında bilgi ve belge akışını sağlamak, Program Portalını yönetmek ve program paydaşları arasında iletişim ve bilgi akışını

sağlamak, yatırımların hayata geçirilmesini kolaylaştırmak amacıyla yatırımcı adaylarına başvuru süreçlerinde destek olmak, yatırımlara yönelik sektörel işbirliklerinin oluşumuna katkı sağlamak fonksiyonları da icra edecektir.

Proje Koordinatörü: Program yönetim ofisi çalışanları arasından, her bir proje için projeyi yakından takip edecek, izleme yapacak, proje paydaşları için irtibat noktası görevi üstlenmek üzere görevlendirilen kişidir.

Proje Komisyonu: Program kapsamında başvurusu kabul edilen projeler için Komite tarafından 5 (beş) kişilik proje komisyonları oluşturulur. Proje komisyonu üyeleri, görevlendirildikleri projeye/projelere ilişkin değerlendirme, destek kararı ve izleme süreçlerinde görev alıp bu süreçlerin her birinde Komite değerlendirmesi öncesinde, üyelerin değerlendirme ve görüşlerini içeren karar metnini oluşturacaktır.

Proje Paydaşı: Program kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımcının, bir veya daha fazla proje paydaşı ile işbirliği yapması beklenir. Proje paydaşının, üretilecek ürün hakkında teknik yönlendirme kapasitesi ve satın alma talebine sahip olması gerekir. Başvuru sahibi ile proje paydaşları arasında, paydaşın öncelikli ürünü satın almaya ilişkin iradesi ve niyetini belirttiği uzlaşma protokolü, Program Portalında yayınlanan uzlaşma protokolü ve paydaş beyan formunun doldurulması suretiyle imzalanacaktır. Proje izleme sürecinde, proje paydaşı 6 (altı) aylık (KOSGEB desteklerinden yararlanmakta olan projeler için 4 aylık) periyotlarla Program Portalı üzerinden proje değerlendirme raporu sunacaktır.

3- Başvuru, Başvuruların Değerlendirilmesine ve Destek Unsurlarına İlişkin Esaslar

3.1- Başvuru

Bakanlık, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlere yönelik olarak duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunacaktır. Çağrı planları, çağrı kapsamında yer alacak sektör ve ürünler ile çağrı takvimi Bakanlık tarafından belirlenerek Program Portalında duyurulacaktır.

Programa sadece Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.

Çağrıya istinaden Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, Program Portalında duyurulan bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat ederek çağrı planlarında öngörülen takvim ve yöntem çerçevesinde ön başvuru işlemini tamamlayacaktır.

Ön başvuru yapan yatırımcı firmanın ve projenin çağrı duyurusunda belirlenen temel kriterleri sağlayıp sağlamadığı program yönetim ofisi tarafından tespit edilmesi halinde kesin başvuru yapmaya davet edilecektir.

Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesi ve bağımsız değerlendirme raporunun yanı sıra Program Portalında yayınlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlayacaktır.

Başvuruda Bakanlığa sunulan bilgi, belge ve raporlar TÜBİTAK ve KOSGEB değerlendirme süreçlerinde de kullanılabilir.

3.2- Proje Fizibilitesi

Her bir proje başvurusu için proje fizibilitesi sunulması zorunlu olup tebliğde belirtilen bilgi ve bölümlerin fizibilite raporunda yer alması gerekli görülmüştür.

3.3- Bağımsız Değerlendirme Raporu

Bakanlık tarafından yetkilendirilen bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından hazırlanacak olan bağımsız değerlendirme raporunun çağrı planında öngörülen süre içerisinde Program Portalına yüklenmediği durumda proje başvuruları detaylı değerlendirmeye tabi tutulmaksızın reddedilmiş kabul edilecektir.

Bağımsız değerlendirme raporu hazırlanırken bağımsız danışmanlık firması tarafından yatırımcı firmanın yerinde incelemesinin yapılarak;

- a) Proje fizibilitesinde yer alan verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi,
- b) Firmanın mali yetkinlik ve teknik yetkinlik açısından projenin gerekliliklerini karşılayabilme düzeyi,
- c) Üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla proje kapsamında kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısı analizi,
- ç) Üretilmesi öngörülen ürünün dünya ve Türkiye piyasalarındaki gelişim potansiyelinin geçmiş dünya ve Türkiye ticareti verilerinde gözlenen eğilimler üzerinden değerlendirilmesi, bölümlerine yer verilmesi zorunludur.

Bu tebliğ uygulamasında bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenecektir

3.4- Başvuruların Değerlendirilmesi

Kesin başvurusu öngörülen takvim içerisinde eksiksiz tamamlanan projeler değerlendirmeye tabi tutulur.

Proje konusu ürünün üretilebilmesi için AR-GE gereksinimi olduğu durumlarda, ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında, öngörülen yatırım planı çerçevesinde ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespitini de kapsayacak şekilde AR-GE projesi değerlendirme süreci işletilir. AR-GE'ye ihtiyaç olmaksızın salt yatırımın gerekli AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda projenin yatırım kısmı için başvurusu yapılan ürünün teknolojik hazırlık seviyesinin, ürünün ve firmanın teknik açıdan üretime hazır olup olmadığının, öngörülen proje planlaması çerçevesinde yapılacak yatırım faaliyetleriyle ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti için TÜBİTAK tarafından inceleme yapılır.

Yatırımcı firmanın KOBİ olması durumunda, projenin yatırım kısmı için Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında talep edilen bilgi ve formların sağlanacak desteklere hak kazanma açısından eksiksiz ve hatasız olarak tamamlanmış olması gerekir. Bu durum KOSGEB tarafından incelenir.

Başvuruların proje bazlı veya stratejik yatırımlar kapsamında devlet desteklerinden yararlandırılması noktasında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında talep edilen bilgi ve formlar yatırımcı tarafından temin edilir. Proje komisyonları tarafından Bakanlık tarafından sağlanabilecek devlet desteklerine ilişkin inceleme ve değerlendirme yapılarak görüş oluşturulur.

Yatırımcı firma, değerlendirme süreci içerisinde proje komisyonu tarafından proje sunumuna davet edilir. Proje sunumuna projenin sektörü ve konusuna göre Bakanlık sektör uzmanları, bağımsız değerlendiriciler ve/veya akademisyenler davet edilebilir.

İnceleme ve değerlendirmeler neticesinde hazırlanan raporlar, proje komisyonları tarafından Komite değerlendirmesine sunulur. Komite, başvuruda bulunan projelerin tebliğde belirtilen kriterleri sağlama niteliklerini dikkate alarak Program Portalında yayınlanan proje değerlendirme formu üzerinden puanlama yapmak suretiyle projelerin sıralamasını yapar. Komite, bu niteliklerin yanı sıra program destek bütçesi, pazar doygunluğu, katma değer katkısı gibi kısıtlar çerçevesinde önceliklendirme yapmak suretiyle desteklenecek projelerin sayısını, 100 üzerinden puanlar.

Komite, destekleme kararı verilen projeler için hangi destek unsurlarının tanımlanacağına ve ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla destek unsurlarının miktar ve sürelerine, proje süreci boyunca sağlanacak toplam destek tutarına ilgili mevzuat çerçevesinde karar verir. Proje kapsamında sağlanacak toplam destek tutarı, proje kapsamında üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısının yüzde ellisinden ve proje kapsamında yapılması öngörülen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplam tutarından fazla olamaz.

Komite tarafından desteklenmesine karar verilen projeler için tanımlanan yatırım destekleri, varsa AR-GE sürecinin TÜBİTAK destekleri ve/veya yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben yürürlüğe girer. Yatırıma başlama sürecinde KOBİ vasfını yitiren firmalar için daha önce tanımlanan KOSGEB destekleri uygulanmaz.

3.5- Sağlanacak Destek Unsurları

Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için projelerin ihtiyaçlarına göre, **AR-GE destekleri ve yatırım destekleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde tek pencere uygulaması çerçevesinde tanımlanır.**

Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen projeler; ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında TÜBİTAK tarafından, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında KOSGEB tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından sağlanan desteklerden yararlandırılabilir.

KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık tarafından ilgili kurumların kendi mevzuatı çerçevesinde uygulanacaktır. Projelerin hangi destek unsurlarından yararlandırılacağı ise ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla Komite tarafından belirlenecektir. **Komitenin destek kararları KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık yatırım teşvikleri açısından bağlayıcı niteliktedir.**

3.5.1- Program Kapsamında Yatırımlara Sağlanacak Bakanlık Destekleri: Programa kesin başvurusu tamamlanan yatırım başvuruları için Komite tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar kapsamında destek verilmesine dair değerlendirme yapılacaktır.

Komite, Program kapsamında desteklenmesine karar verdiği yatırımlardan, projelerin nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun gördüklerinin, **2012/3305 sayılı Karardaki stratejik yatırımlar çerçevesinde desteklenmesine** karar verebilecektir.

Program kapsamında Komite tarafından desteklenmesine karar verilen yatırımlardan, ilgili karardaki gerekli koşulları sağlayan ve nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun bulunanlar, **2016/9495 sayılı Karar kapsamında desteklenmesi için Cumhurbaşkanı onayına sunulur ve Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesi uygun bulunan yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı yayımlanacaktır.**

Komite tarafından ve Cumhurbaşkanı kararıyla desteklenmesine karar verilen yatırımlar için ayrı bir başvuru ve değerlendirmeye gerek olmaksızın Genel Müdürlük tarafından teşvik belgesi düzenlenecektir.

3.5.2- Program Kapsamında Sağlanacak TÜBİTAK Destekleri: Program kapsamında AR-GE destekleri TÜBİTAK tarafından ilgili TÜBİTAK destek programı çerçevesinde sağlanacaktır.

Kesin başvurusu tamamlanmış projelerden AR-GE ihtiyacı olanlar, ilgili mevzuatında öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde TÜBİTAK tarafından değerlendirmeye tabi tutulacaktır. TÜBİTAK tarafından AR-GE desteği sağlanabilecek projeler, program yönetim ofisine bildirilecektir. Komite, TÜBİTAK'ın olumlu görüş verdiği projelerden bir kısmı veya tamamı için AR-GE desteği kararı alabilir.

TÜBİTAK'ın AR-GE desteği sağlamayı uygun bulmadığı projeler için TÜBİTAK destekleri Komite tarafından tanımlanamayacaktır. Ancak Komite, ihtiyaç duyulan AR-GE faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla yürütüleceğinin taahhüt edilmesi kaydıyla Program kapsamındaki diğer destek unsurlarının kullanılmasına karar verebilir.

3.5.3- Program Kapsamında Sağlanacak KOSGEB Destekleri: Yatırımcı firmanın KOBİ olduğu başvurular KOSGEB tarafından Stratejik Ürün Destek Programı hükümleri çerçevesinde yatırım süreci desteklerinden yararlandırılabilir.

Komite, KOSGEB tarafından sağlanacak destek kalemleri ve miktarlarını, ilgili mevzuatın belirlediği sınırlar çerçevesinde belirleyebilir. Komitenin aldığı destek kararı, KOSGEB tarafından kendi ilgili mevzuatı çerçevesinde ayrı bir değerlendirme yapılmaksızın uygulanacaktır.

KOSGEB desteklerinin Komite tarafından tanımlanması için başvuruda bulunacak KOBİ'lerin, 5/8/2009 tarihli ve 2009/15431 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan KOSGEB Tarafından Verilecek Hizmetler ve Desteklerden Yararlanacak Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere İlişkin Sektörel ve Bölgesel Önceliklerin Belirlenmesi Hakkında Karar ile tespit edilen sektörlerde faaliyet göstermesi, program başvurusundan en az 1 (bir) yıl önce kurulmuş olması ve proje paydaşı ile işbirliği yapması şartı aranmaktadır.

4- İzleme, Revizyon, Sonlandırma ve Tamamlama

4.1- İzleme

Destek kapsamına alınan her bir projenin izlemesi;

- AR-GE ve yatırım faaliyetleri süresince izleme,
- Yatırım faaliyetleri sonrasında izleme, olmak üzere iki aşamalı yapılır.

Her bir projenin izlemesi ve değerlendirmesi kapsamında yer aldıkları destek unsurlarına göre;

- Proje Komisyonu,
- TÜBİTAK ,
- KOSGEB tarafından yapılacaktır.

4.1.1- Yatırım Döneminde İzleme: Yatırım sürecinde yatırım teşvik belgeli firmaların yerinde incelemesi her 6 (altı) ayda bir Genel Müdürlük personeli tarafından yapılacaktır. Komitenin uygun görmesi halinde ilgili projeden sorumlu olan proje komisyonu üyeleri ve/veya proje koordinatörü de izleme döneminde yerinde inceleme çalışmalarına gözlemci sıfatıyla katılım sağlayabilir.

Proje komisyonu tarafından, Genel Müdürlük, TÜBİTAK ve/veya KOSGEB tarafından yapılan izlemelerde sunulan belge ve bilgiler de dikkate alınarak her 6 (altı) ayda bir temel proje ilerleme bilgilerini içeren proje izleme formu ve proje hakkında gerekli görülen değerlendirmelerin yapıldığı **proje izleme raporu**, program yönetim ofisine sunulacaktır.

4.1.2- Yatırım Tamamlanması Sonrası İzleme: Yatırımın tamamlanmasını müteakiben on yıl süresince kurulan yatırım tesisinin sağladığı toplam katma değer katkısı düzeyi firma tarafından yıllık bazda

yeminli mali müşavir raporuyla hesaplatılarak izleyen yılın ilk izleme dönemi içerisinde program yönetim ofisine sunulacaktır.

Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde, kurulan **yatırım tesisinin sağladığı yıllık katma değer katkısı düzeylerinin güncel değerleri**, firma tarafından yıllık bazda sunulan yeminli mali müşavir raporlarında yer alan tutarların yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmesi suretiyle hesaplanacaktır. Proje kapsamında kuruluş **en az 3 yıldır** faaliyette bulunan yatırım tesisleri için, güncellenmiş katma değer katkısı düzeyinin en yüksek olduğu yıla ait katma değer katkısı düzeyinin; **4 veya daha fazla yıldır faaliyette** bulunan yatırım tesisleri için güncellenmiş katma değer katkısı düzeyinin en yüksek olduğu iki yıla ait katma değer katkısı düzeylerinin ortalamasının on ile çarpılması suretiyle, on yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı hesaplanacaktır.

On yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı düzeyinin, proje kapsamında başlangıçta hedeflenen on yıllık toplam katma değer katkısı düzeyinin güncel değerinden yüzde elli oranında az olduğunun veya yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değerinin, on yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı düzeyinin yüzde ellisini aştığının tespit edilmesi durumunda, yatırım sonrası destek sürecinde sağlanmakta olan Bakanlık destekleri Komite tarafından sonlandırılacaktır. 2016/9495 Karar kapsamında alınan desteklerin sonlandırılması kararı, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması halinde yürürlüğe girecektir. Bu kapsamda desteklerin sonlandırılması kararı verilen projeler için daha önce sağlanmış olan destek unsurları geri alınmayacaktır. Ayrıca, bu projeler için Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesinin türünün değiştirilmesi sağlanabilir. Teşvik belgesinin türünün değiştirilmesi durumunda, projeler tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına göre işletme dönemi desteklerini almaya devam edecektir.

4.2- Revizyon

Yatırımcı firma, yatırım süreci içerisinde KOSGEB ve Bakanlık tarafından desteklenmekte olan yatırım kısımlarının her biri için en fazla üçer defa revizyon talebinde bulunabilir. Revizyon talebi Program Portalı üzerinden yapılacaktır. Yatırımcı firma, yatırım sürecindeki revizyon talebini en erken yatırım sürecindeki ilk izleme döneminden sonra, en geç ise son izleme döneminden 2 (iki) ay öncesine kadar program yönetim ofisine yapabilir.

AR-GE süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için AR-GE sürecine ilişkin revizyon talebi doğrudan TÜBİTAK tarafından karara bağlanarak program yönetim ofisine bildirilecektir. Program yönetim ofisi tarafından AR-GE süreci açısından yapılan revizyona göre yatırım sürecine ilişkin proje takvimi de revize edilerek proje komisyonu incelemesine sunulacaktır.

Yatırım süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için, Bakanlık tarafından sağlanan desteklere dayanak teşkil eden yerli makine listesinin ve ithal makine listesinin değiştirilmesine veya bu listelerde yer alan makinelerin finansal kiralama yoluyla temin edilmesine ilişkin talepler, bu listelerin her biri için ilk defa onaylanan listeye kıyasla makinelerin toplam tutarı yüzde 25'i aşan oranda değişime uğramadığı sürece revizyon olarak kabul edilmez.

Yatırım süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için program yönetim ofisi aracılığıyla proje komisyonun incelemesine sunulur. Yatırımcı firma revizyon sürecinde proje komisyonu tarafından projenin ilerlemesine ilişkin görüşlerini belirtmek üzere proje sunumuna davet edilir. Proje komisyonu tarafından revizyon talebine ilişkin görüş oluşturularak Komiteye sunulur.

Komite, yatırımcı firmanın talebi üzerine veya izleme sürecinde sunulan bilgilere istinaden proje bazında revizyon değerlendirmesi yapmaya ve revizyon kararı almaya yetkilidir.

4.3- Sonlandırma

Komite, izleme sürecinde sunulan bilgilere istinaden proje paydaşının projeden çekilmesi, yeni bir paydaş bulunamaması, projenin pazar potansiyelinden yoksun hale gelmesi, yatırımcı firmanın öngörülen hedefleri gerçekleştirememesi gibi nedenlerle projenin istenen hedeflere ulaşma imkanının kalmadığının değerlendirildiği durumlarda resen proje bazında sonlandırma kararı almaya yetkilidir. 2016/9495 Karar kapsamında Bakanlık desteklerinden yararlandırılan projeler için sonlandırma kararı Cumhurbaşkanının onayına sunulur.

AR-GE projelerinde, AR-GE aşaması devam etmekteyken TÜBİTAK, ilgili destek programının uygulama esasları hükümleri çerçevesinde sonlandırma kararı almaya yetkilidir. Diğer destek unsurları açısından projenin desteklenip desteklenmeyeceğine Komite karar verir.

KOBİ projelerinde, KOSGEB tarafından belirlenen Stratejik Ürün Destek Programı Uygulama Esasları hükümleri çerçevesinde sonlandırma kararı almayı gerektiren durumlarda KOSGEB tarafından Komiteye görüş sunulabilir. KOSGEB destekleri açısından sonlandırma kararı verilmesi durumunda diğer destek unsurları açısından projenin desteklenip desteklenmeyeceğine Komite karar verir.

Teşvik belgesi kapsamında desteklenmekteyken, Komite tarafından veya Cumhurbaşkanınca sonlandırma kararı verilen projeler, Programın amaçları açısından stratejik yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilir. Bu projeler için, Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilir. Bu durumda olan projeler için tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına kıyasla Program kapsamında fazladan sağlanmış olan destek unsurları geri alınır. Yeni bir teşvik uygulamasına geçirilmeyerek belgesi sonlandırılan yatırımlar için ise ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınması gereken destekler geri alınır.

4.4- Tamamlama

Proje kapsamında öngörülen yatırım süresinin bitiminden sonra firma 30 gün içerisinde projenin tamamlanma durumu konusunda karar alınması talebiyle Program Portalı üzerinden başvuruda bulunur. Desteklere konu olan ilgili yatırım unsurlarının hedeflere uygun olarak tamamlanma durumu, sorumlu bulunan desteklere göre Genel Müdürlük ve/veya KOSGEB tarafından yerinde inceleme yapılarak Program Portalında yayınlanan tamamlama formunun doldurulması suretiyle tespit edilir. Komite tarafından tamamlama formu dikkate alınarak projenin başarılı ya da başarısız bir şekilde tamamlandığına dair karar alınır. Komite tarafından başarısız olduğuna karar verilen projeler, Programın amaçları açısından stratejik yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilir. Bu projeler için, Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilir. Bu durumda olan projeler için tabi oldukları yeni teşvik sistemine kıyasla Program kapsamında fazladan sağlanmış olan destek unsurları geri alınacaktır. Yeni bir teşvik sistemine geçirilmeyerek belgesi sonlandırılan yatırımlar için ise ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınması gereken destekler geri alınacaktır.

Başarılı bir şekilde tamamlanan projeler için yatırım sonrası izleme sürecine on yıl boyunca devam edilecektir.

Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde, **yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değeri**, proje sürecinin başından beri yıllık bazda sağlanan toplam destek tutarı, sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği kapsamında sağlanan desteklerin brüt asgari ücret artış oranıyla, diğer destek unsurları kapsamında sağlanan desteklerin ise yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmiş hallerinin toplanması suretiyle hesaplanır.

Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde proje kapsamında **başlangıçta hedeflenen on yıllık toplam katma değer katkısı** düzeyinin güncel değeri, proje başvurusu esnasında öngörülen on yıllık toplam katma değer katkısı düzeyinin yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmesi suretiyle hesaplanır.

5- Diğer Hükümler

Bu Tebliğde hüküm bulunmayan konulardan TÜBİTAK destekleri ve KOSGEB desteklerine ilişkin olanlar için ilgili kurumların mevzuat hükümleri uygulanmaya devam edecektir. Bakanlık destekleri ve diğer hüküm bulunmayan konularda ise Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1) hükümleri uygulanacaktır.

Bu Program kapsamında, Program Portalı üzerinden yapılacak başvurular için gerçek kişilerin firmalar adına yetkilendirilmesi işlemleri 31/5/2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği hükümleri çerçevesinde, ilgili Tebliğin 5 inci maddesinde sayılan yetkilendirme belgelerinin ıslak imzalı hallerinin ön değerlendirme sürecinde elektronik olarak sisteme yüklenmesiyle yapılacaktır. Daha önce söz konusu Tebliğ kapsamında yetkilendirilmesi Genel Müdürlük tarafından yapılmış kişiler için tekrar yetkilendirme yapılmasına gerek yoktur.

B- Öncelikli Ürün Listesi Tebliği

7 Ağustos 2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 1402 ve 1403 sayılı Cumhurbaşkanı Kararlarıyla sırasıyla 2012/3305 ve 2016/9495 sayılı Kararlarda yapılan değişikliklerden biri de Öncelikli Ürün Listesi’nin tanım olarak bu kararlara eklenmesi idi. Adı geçen kararlarda yapılan tanımlamaya göre; Öncelikli Ürün Listesi; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak belirlenecek, **orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerdeki ürünlerin** ve bu sektörlerin gelişimi için **kritik ürünlerin** yer aldığı, Bakanlık tebliği ile yayımlanacak olan listeyi ifade etmektedir. Bu listeye ilişkin tebliğ 18.09.2019 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Tebliğde yapılan düzenlemeye göre; Orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip sektörler olan Kimya (NACE Kodu 20), Eczacılık ile Tıbbi ve Dişçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı (NACE Kodu 21, NACE Kodu 3250), Bilgisayar, Elektronik ve Optik (NACE kodu 26), Elektrikli Teçhizat (NACE kodu 27), Makine (NACE kodu 28), Ulaşım Araçları (NACE Kodları 29 ve 30) sektörlerinde yer alan veya bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi olan diğer sektör ürünleri arasından seçilen ürünler, sektörler bazında bu Tebliğe ekli listeler şeklinde ilan edilecektir.

Listeler; dış ticaret verileri, küresel rekabet koşulları, yerel ve küresel talep trendi, yurt içi üretim yetkinliği ve kapasitesi, sektörel ve sektörler arası teknolojik gelişime katkı gibi kriterler dikkate alınarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

Ürünler, sektör özelindeki dinamikler de dikkate alınarak, farklı seviyelerde ürün kodları, ürün nitelikleri veya kullanılan teknolojiler şeklinde tanımlanabilecektir.

Makine sektörüne ilişkin öncelikli ürünler, Bu Tebliğ Ek-1’de yer alan listede belirlenmiştir. Liste Ektedir.